

ВЗАЄМОДІЯ У СИСТЕМІ «ВИЩА ОСВІТА – РИНОК ПРАЦІ»

© І. Сабатовська, О. Чала, 2013

Національний фармацевтичний університет, кафедра педагогіки і психології, м. Харків, Україна

Проаналізуємо взаємодію системи професійної освіти та ринку праці, шляхи виходу випускників вищих навчальних закладів (ВНЗ) на ринок праці.

Вища освіта знаходиться у центрі трансформаційних процесів. В Україні відбулися зміни у вищій школі: в структурі освітньої системи з'явилися недержавні ВНЗ, а в державних – відбулася диференціація навчання на бюджетну та контрактну форми. Припинила функціонування система обов'язкового працевлаштування випускників. Змінився попит на фахівців із різних напрямків професійної підготовки. Головною функцією вищої освіти стала адаптивна функція – вища школа має підготувати студентів, готових прийняти виклик інформаційного суспільства [3].

У молоді переважно головним мотивом вступу до вищих навчальних закладів України є прагнення підвищити свій соціальний статус, забезпечити стабільний матеріальний достаток у майбутньому та бажання стати високо кваліфікаційним спеціалістом. Що ж отримує молода людина по закінченні ВНЗ в Україні в сучасній соціально-економічній ситуації?

На національному ринку праці найбільш проблемним залишається працевлаштування молоді, яка потерпає від безробіття. Пошуки першого робочого місця, невідповідність рівня та якості освіти професійним обов'язкам, відсутність досвіду роботи, невідповідність запитів молоді та пропозицій роботодавців. Під час працевлаштування молоді визначними чинниками є освіта і професійна підготовка. Молодь, зазвичай, у порівнянні із старшим поколінням зараз має вищий професійний рівень [1].

Наявність досвіду роботи за фахом є важливим критерієм, а більшість випускників ВНЗ його не мають. Зростає напруження на ринку праці у зв'язку із скороченням робочих місць, закриттям підприємств в Україні. Молодь не захищена у нашій державі під час трудової адаптації. Невирішені проблеми з працевлаштуванням молодшого покоління можуть привести до трудової міграції та тіньової зайнятості.

Диплом державного зразка потрібен людині для того, щоб здобути професійне визнання. У зв'язку з новою пенсійною реформою відбулось старіння кадрів і зростання рівня безробіття в молодіжному секторі. Важливо, щоб випускникам зараховували роки навчання у ВНЗ до професійного стажу, а також забезпечення першим робочим місцем, захист молодого спеціаліста з боку держави.

Сьогодні на ринку праці зростає попит на випускників технічних спеціальностей. Однак, цей напрямок не привабливий для молоді. На те є причини: складне і тривале навчання, невідповідність сучасним уявленням про престиж роботи й комфортні умови життя.

Необхідно змінити ставлення суспільства про таких престиж професій як: юрист, економіст. Представникам цих спеціальностей важко працевлаштуватися, тому що низький попит на ринку праці. Молодь повинна бути впевнена, що роки навчання не пройшли даремно [2].

ВНЗ постійно конкурують між собою за вступника. З метою зміцнення своїх позицій на ринку освітніх послуг ВНЗ почали взаємодіяти з роботодавцями. Це здебільшого передбачає взаємодію при підготовці кадрів, надання бази для практики, фінансова підтримка талановитих студентів. Завдяки співпраці ВНЗ і роботодавців скоротився розрив між якістю освіти та фактичними потребами ринку [4].

Але необхідне державне втручання в таку співпрацю. Потрібно вжити заходів, які активували б взаємодію роботодавців і навчальних закладів, що поставить у відповідність підготовку кадрів до потреб ринку та зменшить рівень безробіття серед молоді.

Зараз стан освіти в Україні викликає занепокоєння, тому що якість підготовки фахових спеціалістів не відповідає державним стандартам та вимогам сучасного суспільства. Виходячи з цього необхідно внести зміни у ключові законопроекти, щоб докорінно реформувати освітню систему. Більш чітко треба прописати положення про державні стандарти послуг.

ВНЗ необхідно здійснювати підготовку спеціалістів, посилаючись на новітні світові технології у тісному зв'язку з виробництвом. Також треба приділити увагу дуже важливому питанню – питанню соціального захисту фахівців. Це наявність можливості працевлаштування, гідна зарплатня й умови праці, що відповідають світовим стандартам [2].

У реалізації державної політики, що спрямована на працевлаштування молоді, повинні взяти участь неурядові організації, які надають консультації щодо працевлаштування та проводять профорієнтаційну роботу. Вирішити проблеми працевлаштування молоді можна тільки об'єднавши зусилля органів державного управління, освітніх закладів, громадськості, роботодавців, профспілок, молодіжних організацій.

1. Балакірєва О. М. Проблеми працевлаштування та міграційні орієнтації молоді / О. М. Балакірєва, О. В. Валькована / Економіка і прогнозування. – 2006. – № 4. – С. 76-91. 2. Гук Н. Вища освіта крізь призму ринку праці / Н. Гук // Віче. – Київ : Верховна Рада України, 2012, № 6. – С.8-10. 3. Садрицька С. В. Мотивація вступу до ВНЗ українських студентів: тенденції останніх років / С. В. Садрицька // Молодь в умовах нової соціальної перспективи: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції. Житомир 24-25 березня 2010 р., – С.387-390. 4. Проект з покращення освіти в Україні [Електронний ресурс]. — http://www.csr-ukraine.org/skm_keys.html

УДК 371.351.851; 621.002.56; 681.2.08; 006.91
ББК 32.811
У 685

Організатори:

Міністерство освіти і науки України
Національний університет "Львівська політехніка"
Управління магістральних газопроводів "Львівтрансгаз"
Державне підприємство "Науково-дослідний інститут
метрології вимірjuвальних і управляючих систем"
Агенція з акредитації вищих навчальних закладів Республіки Сербської
(Боснія і Герцеговина)
Технічний університет – Варна (Болгарія)
Університет Марії Склодовської-Кюрі (Польща)
Академія гірничо-металургійна (Польща)

Координатори конференції:

Національний університет "Львівська політехніка",
кафедра метрології, стандартизації та сертифікації,
лабораторія управління вищим навчальним закладом

Управління якістю в освіті та промисловості: досвід, проблеми та перспективи /
У 685 Міжнародна науково-практична конференція "Управління якістю в освіті та промисловості:
досвід, проблеми та перспективи", 22–24 травня 2013 року: тези доповідей / Відп. за вип.
Стадник Б.І. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 264 с.
ISBN 978-617-607-442-7

У виданні зібрано тези доповідей конференції, присвяченої науково-технічним проблемам
управління якістю у галузі освіти та промисловості.

УДК 371:351.851; 621.002.56; 681.2.08; 006.91
ББК 32.811

Відповідальний за випуск Б.І. Стадник

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-607-442-7

© Національний університет
"Львівська політехніка", 2013